

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ШЕПЕЛЬ ГАННА МИХАЙЛІВНА

**ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
ЯК СУБ'ЄКТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

Миколаїв – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Актуальність теми. Потреба вивчення досвіду інституціоналізації громадянського суспільства зумовлена як теоретично, так і практично. З точки зору теорії зазначена необхідність пов'язана з недостатньою розробленістю даної проблеми. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених цій проблемі, сьогодні немає єдиного розуміння сутності та механізмів інституціоналізації громадянського суспільства, її форм і методів реалізації, взаємодії з владою. Практична необхідність дослідження проблеми зумовлена нестабільністю інституціоналізації громадянського суспільства в Україні. Динаміка цього процесу має хвилеподібний характер, умови, необхідні для стабільної інституціоналізації громадянського суспільства в Україні, відрізняються від тих, що сприяють його ефективності в розвинутих демократичних країнах.

Важливою проблемою є подолання об'єктивно існуючої проблеми в теорії і практиці комунікації держави та громадянського суспільства, яке активізувалося в результаті політичних викликів. Крім стрімкого структурування громадянського сектору, що відбулося внаслідок цілеспрямованої діяльності досить неоднорідного середовища організованої громадськості з проведення інформаційно-просвітницьких, моніторингових, експертно-аналітичних та інших заходів, маємо потужну самоорганізацію громадян, передусім у волонтерському, благодійницькому, добровольчому рухах, яка демонструє реальні результати в тих питаннях, які органами державної влади розв'язуються лише частково.

Отже, дослідження організацій громадянського суспільства в Україні є актуальним в аспекті підвищення ефективності механізмів зв'язку держави з громадянським суспільством, її зміцнення як гаранта демократичного режиму та забезпечення прав і свобод людини. Важливість дослідження зазначених проблем пояснюється не лише концептуальною нерозробленістю проблеми інституціоналізації, особливостями її української моделі, а й масштабною практичного процесу децентралізації влади.

Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних засад функціонування організацій громадянського суспільства та встановити їх роль у суспільних перетвореннях.

Для досягнення поставленої мети дослідження сформульовано наступні *завдання*:

- узагальнити теоретико-методологічні засади вивчення організацій громадянського суспільства;
- проаналізувати взаємодію влади та організацій громадянського суспільства;
- встановити роль організацій громадянського суспільства як повноцінного суб'єкта публічного управління в умовах суспільних перетворень.

Об'єктом дослідження є громадянське суспільство в умовах розвитку демократії.

Предмет дослідження – організації громадянського суспільства як суб'єкт публічного управління.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань було застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів. До переліку основних загальнонаукових методів, які було використано у роботі, належить аналіз та синтез, індукція та дедукція, узагальнення, аналогія та порівняння. Застосування цих методів дало можливість проаналізувати базові поняття за темою дослідження, встановити основні підходи до розгляду організацій громадянського суспільства. На основі контент-аналізу нормативно-правових документів було узагальнено основні принципи формування організацій громадянського суспільства та засад їх взаємодії з владою. Джерельною базою дослідження стали законодавство України, наукові публікації, аналітичні та статистичні матеріали за темою дослідження.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у можливості врахування отриманих результатів та рекомендацій стосовно розвитку організацій громадянського суспільства у роботі органів публічного управління під час формування стратегій розвитку, побудови взаємодії з організаціями громадянського суспільства. Також

результати роботи можуть бути корисними для представників громадського сектора в просвітницьких цілях.

Публікації. Матеріали дослідження були представлені в рамках Всеукраїнської щорічної науково-методичної конференції «Могилянські читання – 2021» у тезах доповіді на тему «Партисипативний механізм публічного управління як важливий елемент реалізації громадянського суспільства».

Структура роботи відповідає поставленій меті й завданням та складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків та списку використаних джерел загальною кількістю 86 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 88 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи.

У **першому розділі «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК СУБ'ЄКТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»** узагальнено теоретико-методологічні засади вивчення організацій громадянського суспільства.

Підрозділ 1.1. «Теоретичні підходи до вивчення громадянського суспільства» присвячений визначенню теоретичних підходів до вивчення громадянського суспільства.

Визначено поняття громадянського суспільства як систему соціально-економічних та політичних відносин на основі самоорганізації, яка функціонує у правовому режимі соціальної справедливості, свободи, задоволення матеріальних та духовних потреб людини. Громадянське суспільство має власну структуру, до якої входять різні як громадські інститути так і інститути освіти, що забезпечують умови для реалізації приватних інтересів та потреб індивідів, груп індивідів, що впливають на державну владу з метою закликати її служінню суспільству.

Структура сучасного громадянського суспільства може бути представлена у вигляді п'яти основних систем:

- соціальна;
- економічна;
- політична;
- духовно-культурна;
- інформаційна.

Оскільки, як зазначалося вище, домінуючим у суспільстві є індивід, то носіями його побудови є усі ті інститути, організації, групи тощо., які мають сприяти повної реалізації особистості, її потенціалу, інтересів, цілей, прагнень тощо. д. Ці інститути та асоціації служать для індивіда джерелом влади, впливу та авторитету. У той же час основна роль центрального осередку соціального організму, джерела впливу та авторитету залишається за сім'єю. Важливу роль відіграють сімейні зв'язки, сусідські громади, професійні організації, творчі інститути, трудові колективи, асоціації, соціальні верстви, з якими люди так чи інакше ідентифікують себе.

У підрозділі 1.2. «Історичні витоки поняття «громадянське суспільство»» розкрито історичні витоки поняття «громадянське суспільство».

Визначено, що активний розвиток громадянського суспільства починається з розвитком буржуазної держави, у якому особистість людини перетворюється з «підданого» на «громадянина», наділеного рівними юридичними правами з іншими співгромадянами, з урахуванням визнання приватної власності, формування ринку праці та створення умов вільного підприємництва.

Враховуючи, що серед сучасних дослідників, як уже зазначалося, немає загальноприйнятого визначення громадянського суспільства, ми хотіли б підкреслити, що

згодні з тими, хто вважає, що громадянське суспільство є сукупністю міжособистісних відносин (сімейних, професійних, суспільних, економічних, культурних, релігійних тощо), а також які виражають їх інтереси незалежних асоціацій громадян, які розвиваються в суспільстві поза межами держави та її структур.

При цьому важливо зазначити, що громадянське суспільство – це не тільки наявність незалежних асоціацій громадян та інших демократичних інститутів, як про це пишуть багато авторів, а й існування такого соціального клімату та таких відносин у суспільстві, за яких ці асоціації та інститути здатні відігравати роль обопільного посередника у відносинах між індивідом та державою. Маючи необхідний авторитет і вплив, інститути громадянського суспільства в разі потреби повинні бути в змозі захистити індивіда від незаконних дій державних структур та бюрократичного апарату.

У підрозділі 1.3. «Сутність і поняття взаємодії громадянського суспільства із органами публічної влади» узагальнено сутність і поняття взаємодії громадянського суспільства із органами публічної влади.

Завдяки діяльності громадських організацій громадяни мають можливість взаємодіяти з органами публічної влади та впливати на їх рішення, тим самим підтверджувати їх легітимний характер. І. Снігур під механізмом реалізації права громадян на участь у здійсненні публічної влади розуміє систему засобів (правових, політичних, соціальних та інших), за допомогою яких можливості та блага, що становлять зміст вказаного права, втілюються в реальні суспільні відносини, завдяки чому громадяни можуть брати участь у громадсько-політичному житті держави та здійсненні публічної влади⁵].

Враховуючи прийняті закони, затверджену «Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 - 2020 роки», Указ Президента «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» та Указ Президента «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні», можна визначити основні пункти, які сприяють саморозвитку громадянського суспільства з боку органів публічної влади:

«1) створення системних, передусім правових та фінансових, умов діяльності організацій та структур громадського сектору;

2) реалізацію політики громадської консолідації для вирішення соціально значущих проблем, спрямованої на забезпечення добробуту громадян;

3) визначення і втілення принципів, на яких будується взаємодія органів влади із структурами громадського сектора, створення відповідних інститутів взаємодії;

4) удосконалення чинних і розробка нових форм соціального партнерства та форм співробітництва органів влади із громадським сектором;

5) вироблення ефективних механізмів підтримки діяльності недержавних організацій у реалізації ними соціально значущих програм».

У другому розділі «АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА» проаналізовано взаємодію влади та організацій громадянського суспільства.

У підрозділі 2.1. «Система взаємодії між владою та організаціями громадянського суспільства» проаналізовано діючу систему взаємодії між владою та організаціями громадянського суспільства.

Встановлено, що сучасна дійсність відрізняється «необхідністю якісного вдосконалення системи та механізму взаємодії державної служби з організаціями громадянського суспільства».

Одні з основних засад державної служби є:

- пріоритет права і свободи людини і громадянина;
- взаємодія з інститутами громадянського суспільства, громадськими об'єднаннями та громадянами.

Державна служба є невід'ємною основною сполучною ланкою між громадянським

суспільством та державою. Державна служба є органом взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства.

Робота державної служби тісно пов'язана з різними існуючими інститутами громадянського суспільства, так як є важливим проміжним елементом у системі взаємодії держави та громадянського суспільства. Здійснюючи свої функції, державна служба виступає як окремий інститут, з одного боку, реалізуючи функції державного регулювання суспільних процесів, включаючи функції регулювання діяльності інститутів громадянського суспільства, а з іншого боку є об'єктом громадського контролю з боку громадянського суспільства та його інститутів» [64, с.225].

У Конституції України говориться про визнання, дотримання і захист прав і свобод людини і громадянина як обов'язок держави. Основні принципи громадянського суспільства і правової держави, принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову, були конституційно фіксовані.

У підрозділі 2.2. «*Моделі взаємодії організацій громадянського суспільства із органами публічної влади*» визначено існуючі моделі взаємодії організацій громадянського суспільства із органами публічної влади.

Проаналізувавши основні принципи та моделі взаємодії держави з соціальними структурами, можна коротко перерахувати форми такої інтеракції: вплив, партнерство, право на повну та достовірну інформацію, врахування думок і пропозицій, залучення до участі при підготовці рішень, залучення до роботи в публічних органах влади та перманентне підтримання діалогу, що створює основу для ефективної співпраці.

Громадянське суспільство та його складові елементи як демократична форма самоорганізації громадян є невід'ємною ланкою у правовій державі. Через свою значимість та важливість для життєдіяльності усіх сфер є необхідним правове закріплення та регулювання прав і можливостей, які сприяють розвитку стійкого громадянського суспільства.

Визначено, що перш за все, у контексті обраної теми варто сказати про одне із фундаментальних прав людини та громадянина – право на об'єднання. Власне, організації громадянського суспільства покликані допомогти людині у реалізації її приватних інтересів, а коли інтереси певної частини суспільства збігаються, то утворюються об'єднання громадян. Варто наголосити, що саме об'єднання громадян із схожими інтересами є більш ефективними у реалізації та захисті своїх прав, аніж людина як індивідуальний суб'єкт. Це можна пояснити тим, що протистояти державі у разі порушення прав легше саме через інституції громадянського суспільства, де індивідуальні інтереси є згуртованими, інституційно оформленими й гарантованими.

У третьому розділі «**РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ**» встановлено роль організацій громадянського суспільства як повноцінного суб'єкта публічного управління в умовах суспільних перетворень.

У підрозділі 3.1. «*Практичні аспекти взаємодії суспільства і держави*» зазначено, що суспільство і держава перебувають у постійному двосторонньому зв'язку, оскільки ефективне їх функціонування можливе лише за умови якісної взаємодії. Держава є універсальною політичною формою правління, що характеризується суверенною владою, політичним і громадським характером здійснення своїх повноважень на певній території через систему спеціально створених органів та організацій, завдяки яким здійснюється політичне, економічне та ідеологічне управління суспільством. Наразі актуальним є питання взаємодії суспільства з іншими елементами та явищами соціального життя, і насамперед з правом і державою. У цьому аспекті проблеми розвитку суспільства набувають нового практичного спрямування. Суспільство і держава виступають рівноправними партнерами у формуванні ефективної системи керування, яка формує політичну стабільність і відповідно виступає умовою забезпечення суспільної рівноваги.

Важливим механізмом забезпечення соціальної стабільності є функціонування в державі розвиненого громадянського суспільства, у результаті чого формуються довірливі

відносини з владою, відбуваються такі процеси як консультативна взаємодія, соціальне партнерство та утвердження громадянської злагоди.

Таким чином, громадянське суспільство і державу варто розглядати як рівноправні підсистеми загальної системи суспільного розвитку, які у процесі ефективної взаємодії прагнуть забезпечити суспільну стабільність. Держава здійснює управлінську діяльність, орієнтуючись на ідеали громадянського суспільства, а громадянське суспільство, відповідно, приймає на себе зобов'язання, що передбачається його статусом, і вимагає від держави захисту своїх громадянських прав.

У підрозділі 3.2. «*Організації громадянського суспільства як чинник забезпечення самоорганізації населення*» відмічаються тенденції розвитку самоорганізації населення в Україні за рахунок організацій громадянського суспільства.

Основними формами реалізації механізму взаємодії органів представницької демократії й організацій громадянського суспільства є спільні засідання, дискусійні клуби, круглі столи з метою вироблення консенсусних рішень. Прийняття і реалізація управлінських рішень повинні ґрунтуватися на дотриманні представництва при їхньому прийнятті і суспільному контролі за реалізацією органами публічної влади. Інформаційне забезпечення діяльності є необхідним за умови державної підтримки для ліквідації можливості інформаційної блокади і викривлення інформаційної дійсності. Суб'єктами механізму виступають інститути громадянського суспільства і демократії, об'єктами — права і законні інтереси громадян.

Для ефективної реалізації механізму впливу громадянського суспільства на становлення демократії необхідно прогнозування, засноване на підсумках аналізу діяльності, вивченні впливу закономірностей. Запровадження тактичного і стратегічного, короткострокового і довгострокового планування взаємодії громадянського суспільства і демократії дозволить систематизувати діяльність і підвищити ефективність цієї взаємодії. Моделювання здійснюється шляхом проведення фокусів-груп при розробці, підготовці заходів, прийнятті соціально значимих рішень. Аналіз реалізації механізму впливу громадянського суспільства на становлення демократії реалізується на двох рівнях: зовнішньому і внутрішньому. Зовнішній аналіз здійснюється шляхом систематизації, узагальнення, обробки даних про зовнішні фактори, що впливають на механізм впливу громадянського суспільства на становлення демократії, тоді як внутрішній аналіз припускає вивчення безпосереднього впливу громадянського суспільства на становлення демократії, їхніх суб'єктів. Координація механізму взаємодії демократії і громадянського суспільства здійснюється шляхом досягнення громадського консенсусу позицій громадян, які представляються їхніми лідерами в період вироблення соціально значимих рішень. У механізмі впливу громадянського суспільства на становлення демократії застосовуються наступні рівні контролю: стратегічний і тактичний контроль, який здійснюється представниками органів представницької демократії та громадянського суспільства; локальний контроль; самоконтроль, який здійснюється кожним громадянином

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні засади функціонування організацій громадянського суспільства та встановлено їх роль у суспільних перетвореннях. В результаті дослідження зроблено наступні висновки.

1. Узагальнено та засноване на аналізі якісних характеристик громадянського суспільства дано визначення поняття громадянського суспільства як системи соціально-економічних та політичних відносин, заснованих на самоорганізації, функціонуванні у правовому режимі соціальної справедливості, свободи та задоволення матеріальних та духовних потреб людини.

Встановлено, що громадянське суспільство має свою структуру, що включає різні громадські інститути освіти, що забезпечують умови для реалізації приватних

інтересів та потреб індивідів, груп людей, які впливають на державну владу з метою стимулювання її служіння суспільству.

Було виявлено, що структура сучасного громадянського суспільства можна представити у вигляді п'яти основних систем, що відображають відповідні сфери його життя. Це соціальні, економічні, політичні, духовні, культурні та інформаційні системи.

Аналіз основних елементів громадянського суспільства показав:

- по-перше, це економічна організація громадянського суспільства – суспільства цивілізованих ринкових відносин;
- по-друге, це «соціальна організація громадянського суспільства»;
- по-третє, це політична організація.

Виявлено, що подальший розвиток громадянського суспільства в Україні залежить від розвитку процесу розумного та послідовного скорочення та нейтралізації бюрократії, формування багатопартійної системи, створення стимулів для розвитку виробництва, розробки оптимальних та ефективних соціальних програм. Одним із дієвих важелів у цьому відношенні є правове регулювання фундаментальних відносин між громадянським суспільством та державою.

2. На основі проведеного аналізу виявлено, що попри наявність значної кількості наукових праць з питань розвитку громадянського суспільства загалом та зокрема в Україні, слід говорити про недостатню опрацьованість правового механізму управління взаємодією держави та організацій громадянського суспільства. Окрім того, проблемою лишається дослідження питань активізації громадян у напрямку участі в управлінні державними справами. Правове регулювання взаємодії держави та суспільства, реалізація прав громадян брати участь в управлінні справами держави потребує конкретизації форм та процедур взаємодії влади та суспільства. У зв'язку з цим пропонуються рекомендації, спрямовані на вдосконалення механізму взаємодії держави та організацій громадянського суспільства, а також рекомендації щодо конкретизації форм та процедур взаємодії влади та суспільства. Не менш важливим є дослідження проблематики громадської освіти, підвищення рівня правосвідомості, знання та розуміння громадянами своїх прав.

Проведені дослідження виявили, що однією з найважливіших складових механізму взаємодії державної служби та громадянського суспільства є громадський контроль.

Для досягнення цілей вирішення проблем взаємодії системи державного управління та організацій громадянського суспільства необхідно вдосконалювати нормативну правову базу, що регулює взаємодію органів влади та організацій громадянського суспільства, у тому числі розвивати та створювати конкретні законодавчі правила проведення громадського контролю, оскільки існуюча практика зазвичай має поодинокий характер.

3. Встановлено, що суспільство і держава активно взаємодіють через правове регулювання та вплив держави на відносини в суспільстві. В умовах сучасності організації громадянського суспільства є основою для стабільного розвитку держави. Як ідеал, громадянське суспільство повинно бути повноправним суб'єктом державної політики, що забезпечить стабільний розвиток держави. Суспільство повинно взаємодіяти з державою через органи влади, приймати роль у формуванні пріоритетних напрямів державної політики. Суспільство є рівноправним партнером держави у вирішенні соціально-економічних, гуманітарних та політико-правових завдань.

Визначено, що вирішення існуючих проблем інституціоналізації громадянського суспільства можливе через розподіл відповідальності між державою, бізнесом і громадськими організаціями, визначення пріоритетів і зміни характеру взаємодії з регіональною владою, подолання популістських політичних рішень, налагодження партнерства держави та бізнесу. На інституціоналізацію громадянського суспільства впливає специфіка демократичної трансформації через сукупність об'єктивних і

суб'єктивних факторів. Об'єктивні означають неготовність політичних інститутів до вирішення нових проблем; ініціювання процесів «згори» за мобілізаційною моделлю; територіальну фрагментованість, нерівномірність соціально-економічного, політичного і культурного розвитку регіонів. Суб'єктивні визначаються характером співвідношення, з одного боку, політичних інститутів, реформ, владних структур та, з іншого боку, – специфікою сприйняття демократії, справедливості, свободи, громадянських прав.

Оптимальна модель інституціоналізації громадянського суспільства в Україні має формуватися з вирішенням двох пріоритетів: перебудови політичних відносин та адаптації до вимог зовнішнього фактору. Такий підхід припускає перетворення політичного явища або руху на рушійну силу, тобто на формалізований, упорядкований процес із певною структурою відносин, ієрархією влади різних рівнів та іншими ознаками організації

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

Тимофєєв С. П., Шепель Г. М. Партисипативний механізм публічного управління як важливий елемент реалізації громадянського суспільства. Могилянські читання – 2021 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти : XXIV Всеукр. наук.-практ. конф. - С. 48-50.

АНОТАЦІЯ

Шепель Г.М. Організації громадянського суспільства як суб'єкт публічного управління – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2021.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні засади функціонування організацій громадянського суспільства та встановлено їх роль у суспільних перетвореннях. В результаті дослідження зроблено наступні висновки. Узагальнено та засноване на аналізі якісних характеристик громадянського суспільства дано визначення поняття громадянського суспільства як системи соціально-економічних та політичних відносин, заснованих на самоорганізації, функціонуванні у правовому режимі соціальної справедливості, свободи та задоволення матеріальних та духовних потреб людини. Встановлено, що громадянське суспільство має свою структуру, що включає різні громадські інститути освіти, що забезпечують умови для реалізації приватних інтересів та потреб індивідів, груп людей, які впливають на державну владу з метою стимулювання її служіння суспільству. На основі проведеного аналізу виявлено, що попри наявність значної кількості наукових праць з питань розвитку громадянського суспільства загалом та зокрема в Україні, слід говорити про недостатню опрацьованість правового механізму управління взаємодією держави та організацій громадянського суспільства. Встановлено, що суспільство і держава активно взаємодіють через правове регулювання та вплив держави на відносини в суспільстві. В умовах сучасності організації громадянського суспільства є основою для стабільного розвитку держави. Як ідеал, громадянське суспільство повинно бути повноправним суб'єктом державної політики, що забезпечить стабільний розвиток держави. Суспільство повинно взаємодіяти з державою через органи влади, приймати роль у формуванні пріоритетних напрямів державної політики. Суспільство є рівноправним партнером держави у вирішенні соціально-економічних, гуманітарних та політико-правових завдань. Оптимальна модель інституціоналізації громадянського суспільства в Україні має формуватися з вирішенням двох пріоритетів: перебудови політичних відносин та адаптації до вимог зовнішнього фактору. Такий підхід припускає перетворення політичного явища або руху на рушійну силу, тобто на формалізований, упорядкований процес із певною структурою відносин, ієрархією влади різних рівнів та іншими ознаками організації

Ключові слова: громадянське суспільство, організації громадянського суспільства, публічне управління, соціальна справедливість.

SUMMARY

Shepel G.M. Civil society organizations as a subject of public administration - On the rights of the manuscript.

Qualification work for the degree of "master". Petro Mohyla Black Sea National University. - Mykolaiv, 2021.

In the qualification work the theoretical bases of functioning of the civil society organizations are investigated and their role in social transformations is established. The study concluded the following. The definition of the concept of civil society as a system of socio-economic and political relations based on self-organization, functioning in the legal regime of social justice, freedom and satisfaction of material and spiritual needs of the society is generalized and based on the analysis of qualitative characteristics of civil society. It is established that civil society has its own structure, which includes various public educational institutions that provide conditions for the realization of private interests and needs of individuals, groups of people who influence government in order to stimulate its service to society. Based on the analysis, it was found that despite the presence of a significant number of scientific papers on civil society development in general and in Ukraine in particular, we should talk about the lack of elaboration of the legal mechanism for managing interaction between state and civil society organizations. It is established that society and the state actively interact through legal regulation and the influence of the state on relations in society. In modern conditions, the organization of civil society is the basis for stable development of the state. As an ideal, civil society should be a full-fledged subject of public policy, which will ensure the stable development of the state. Society must interact with the state through the authorities, take a role in shaping the priorities of public policy. Society is an equal partner of the state in solving socio-economic, humanitarian and political and legal problems. The optimal model of institutionalization of civil society in Ukraine should be formed by addressing two priorities: the restructuring of political relations and adaptation to the requirements of external factors. This approach involves the transformation of a political phenomenon or movement into a driving force, ie a formalized, orderly process with a certain structure of relations, the hierarchy of power at different levels and other features of the organization

Key words: civil society, civil society organizations, public administration, social justice.